

UPPSALA
UNIVERSITET

Juridiska fakultetsnämnden

Box 256
SE-751 05 Uppsala

REMISSYTTRANDE

1 (2)

2016-09-30

JURFAK 2016/42

Justitiedepartementet

Remiss av departementspromemorian Ersättning vid expropriation av bostäder (Ds 2016:16)

(Ju2016/04030/L1)

Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Allmänt

Juridiska fakultetsnämnden vill inledningsvis framhålla att den instämmer i att det föreligger ett stort behov av att förstärka skyddet vid expropriation på de områden som förslaget rör och att de skäl som presenteras för ett förstärkt skydd är väl avvägda. Nämnden vill särskilt framhålla vikten av att nyttjanderättshavare skyddas bättre än vad som är fallet idag, något som också accentueras i utredningen. I övrigt lämnar fakultetsnämnden följande synpunkter.

Reglernas uppbyggnad och skyddsvärda intressen

I utredningen konstateras att de ändringar som föreslås endast delvis råder bot på ett otillfredsställande rättsläge. Det är främst nyttjanderätterna som inte erhåller ett riktigt effektivt skydd. Bland annat av det skälet lämnas i förslaget ett andrahandsalternativ som rör ersättning vid expropriation av nyttjanderätt till bostad – alltså vid bostadshyra, gårdsarrende och bostadsarrende. Det framhålls att inte heller därmed kommer ett fullt tillfredsställande skydd uppnås.

Som framgår av utredningen står en förklaring till att nyttjanderätter inte uppnår något fullgott skydd delvis att finna i att ersättningsreglerna vid expropriation i första hand är konstruerade som ett skydd för äganderätten. Vid förlust av en nyttjanderätt har skadan av förklarliga skäl ett stort inslag av ideella värden. Skadan går inte att mäta i pengar på samma sätt som vid förlust av äganderätten.

Utredningens förslag innebär i någon mån att den i nuvarande regelverk in-
neboende problematiken – att reglerna är konstruerade för att skydda äganderätten – fortfarande finns kvar. Med hänvisning till att de skyddsintressen som aktualiseras vid expropriation är av helt olika karaktär menar Juridiska

UPPSALA
UNIVERSITET

REMISSYTTRANDE

2 (2)

2016-09-30

JURFAK 2016/42

fakultetsnämnden att dessa intressen möjligen bäst tillgodoses genom att det formuleras olika ersättningsregler för de olika intressen som ska skyddas. Kriterier för aktualiserande av ersättningsrätt och för värdering av skada bör anpassas härefter i respektive regler. I sammanhanget kan framhållas att de olika skyddsintressen som aktualiseras vid expropriation skyddas i separata bestämmelser såväl i grundlag som i Europakonventionen.

Även med de av utredningen förslagna alternativen till utformningen av bestämmelsen 4 kap. 3 § kommer samtliga fall av skada att hänföras till skadetyperna *övrig skada*. I fallet med förlorad nyttjanderätt rubriceras skadan som förhöjd boendekostnad. Skadetyperns benämning tillsammans med systematiken i reglerna riskerar enligt Juridiska fakultetsnämnden att leda till att ideella värden fortfarande inte åtnjuter ett tillräckligt gott skydd. Det bör därför övervägas om ideella värden kan lyftas fram men också skyddas på ett tydligare sätt.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av docent Erika P Björkdahl. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Mattias Dahlberg.

Mattias Dahlberg